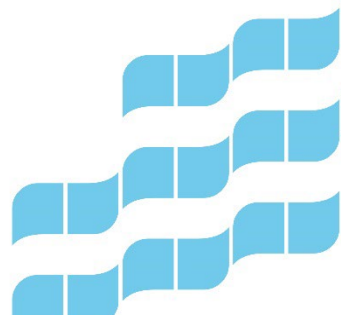

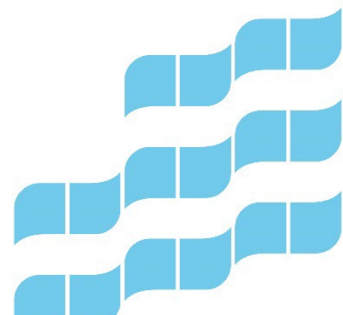
Tampereen kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet

Kaupunginhallitus 8.8.2022, Kaupunginvaltuusto 29.8.2022, Dnro TRE:3762/00.05.02/2022
Voimaan 29.8.2022

Tampereen kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet

1	Johdanto.....	3
2	Soveltamisala	3
3	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja toteutus	3
	3.1. Riskienhallinnan prosessi ja toimintatavat.....	5
	3.2. Riskienhallinta osana johtamista ja hallintokulttuuria	6
	3.3. Korruptiontorjunta, väärinkäytöksistä ilmoittaminen ja ilmoittajansuojelu	6
4	Vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä	7
5	Sisäisen tarkastuksen toiminta-ajatus ja tehtävät	8
6	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuuden arviointi ja raportointi	8
7	Tilivelvollisuus, valvontavastuu ja johdon selonottovelvollisuus.....	9
8	Tampereen kaupungin vakuuttamisen periaatteet	9
	8.1. Johdanto.....	9
	8.2. Vastuut ja roolit vakuuttamisessa	10
	8.3. Vakuuttamisen pääperiaatteet ja linjaukset	11

1 Johdanto

Tampereen kaupungin ja kaupunkikonsernin tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkaalleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kaupungille ja kaupunkikonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan, ja että toiminta on tuloksellista.

Kuntalain 14 §:n säännökset velvoittavat kaupunginvaltuuston päättämään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Niiden tarkoituksena on ohjata kaupunginhallitusta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisessä (kuntalaki 39 §).

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kattavat kaupungin toiminnan, hallinnon ja talouden järjestämisen. Kaupungin toiminnalla tarkoitetaan kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan lisäksi osallistumista kuntien yhteistoimintaan sekä muuta omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvaa toimintaa.

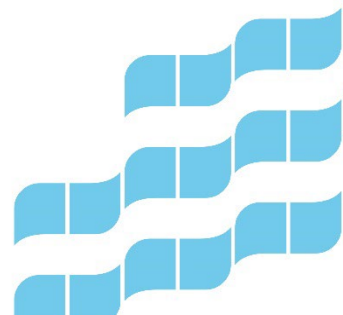
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellinen järjestäminen koskee kaikkia Tampereen kaupunkiin ja kaupunkikonserniin kuuluvia toimielimiä ja tilivelvollista johtoa sekä esimiehiä. Myös henkilöstön velvollisuutena on toimia lainsäädännön sekä kaupungin määräysten, ohjeiden ja tavoitteiden mukaisesti. Tampereen kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta eivät ole vain ohjeiden antamista, vaan myös aktiivista toteuttamista arjen käytännöissä ja toteutuksen riittävää valvontaa.

2 Soveltamisala

Tampereen kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -päätöksen soveltamisalana on Tampereen kaupungin toiminta. Päätöstä noudatetaan myös Tampereen kaupungin tytäryhtiöissä ja kaupungin määräysvaltaan kuuluvissa säätiöissä, ellei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä tai säätiön säännöistä muuta johdu. Tytäryhteisön hallitus vastaa kuitenkin aina yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja sen tuloksellisuuden valvonnasta.

3 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja toteutus

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perustana ovat lainsäädännön tavoitteet, kaupunkistrategia, talousarvion tavoitteet, johtamisperiaatteet sekä eettiset periaatteet. Tavoitteena on varmistaa toiminnan tehokkuus ja tuloksellisuus, häiriöttömyys ja jatkuvuus.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaupunkikonsernin tehtävien, ratkaisuvallan ja vastuiden määrittelyä sekä johtamis-, ohjaus- ja toimintaprosesseihin sisältyviä valvontakäytäntöjä. Niiden avulla kaupungin tilivelvollisten toimielinten ja viranhaltijoiden, esimiesten sekä tytäryhteisöjen hallituksen ja johdon tulee saada kohtuullinen varmuus:

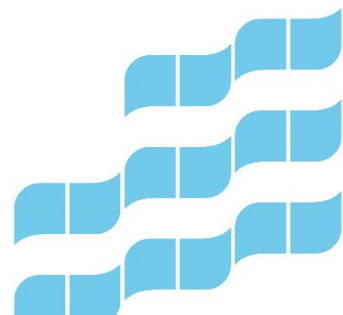
- toiminnan tuloksellisuudesta ja taloudellisesta kestävydestä,
- lainsäädännön, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattamisesta,
- resurssien ja omaisuuden asianmukaisesta käytöstä ja turvaamisesta sekä
- toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuudesta ja tietojen luotettavuudesta.

Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta on johdon ja esimiesten toteuttamaa arjen johtamistyötä, joka perustuu lakiin, kaupunkistrategiaan ja eettisiin periaatteisiin. Jokaisen luottamus henkilön, johtajan ja esimiehen tulee johtaa näyttämällä hyvää esimerkkiä. Heidän tulee suunnitella ja toteuttaa johtamisensa toimintaprosesseissa valvontatoimet, joilla edistetään tavoitteiden saavuttamista sekä ennaltaehkäistään resurssien tuhlaamista ja väärinkäytöksiä. Johto ja esimiehet ovat vastuussa siitä, että heidän alaisessaan toiminnassa noudatetaan lakia, kaupungin omia määräyksiä, sääntöjä ja ohjeita. Tämä edellyttää yksiselitteistä ja selkeää tehtävien ja toimivallan määrittelyä sekä jatkuvaa kouluttamista ja viestintää. Kun havaitaan epäkohtia, virheitä tai poikkeamia, niihin tulee aina puuttua tarkoituksenmukaisella tavalla, jotta organisaation johtamislinja pysyy yhdenmukaisena ja ennakoitavana. Johto ja esimiehet ovat vastuussa toiminnan jatkuvasta parantamisesta toimintaympäristön muutosten keskellä.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa, ja sen tavoitteena on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Riskienhallinnan perustana ovat kaupunkistrategia ja siitä johdetut valtuustokauden sekä vuositason toiminnan ja talouden tavoitteet.

Riskienhallinnan avulla tunnistetaan kaupungin toimintaan mahdollisesti vaikuttavat tapahtumat ja saatetaan tapahtumien riskit kaupungin hyväksymälle tasolle. Riskienhallinnan tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus seuraavien tavoitteiden saavuttamisesta:

- strategiset tavoitteet,
- operatiiviset tavoitteet,
- raportoinnin luotettavuus sekä
- lakien ja ohjeiden noudattaminen.

Riskillä tarkoitetaan uhkia ja mahdollisuuksia, jotka vaikuttavat tavoitteiden saavuttamiseen. Riski voi kohdistua esimerkiksi kuntalaisten hyvinvointiin, kaupungin elinvoimaisuuteen, toiminnan palvelukykyyn ja tuloksellisuuteen, taloudelliseen asemaan, henkilöstöön, omaisuuteen, imagoon, eri sidosryhmiin tai ympäristöön. Tampereen kaupungin riskit jaotellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin, vahinko- ja vaatimustenmukaisuusriskeihin sekä ulkoisiin riskeihin. Riskejä voidaan jaotella myös muutoin niiden luonteen näkökulmasta tarkoituksenmukaisella tavalla.

3.1. Riskienhallinnan prosessi ja toimintatavat

Johtamisen näkökulmasta riskienhallinnan tulisi kattaa kaikki olennaiset toiminnan riskit. Merkittävät riskit on tunnistettava, arvioitava ja luokiteltava sekä hallittava. Riskienhallinnassa huomio tulee kiinnittää erityisesti juuri hallintaan, eli siihen, mitä tunnistettujen riskien hallitsemiseksi tehdään.

Riskienhallinnan tavoitteena on myös tunnistaa toiminnassa olennaisia kehityskohteita ennakoivasti, mikä johtaa tietoisempaan päätöksentekoon ja parempaan varautumiseen.

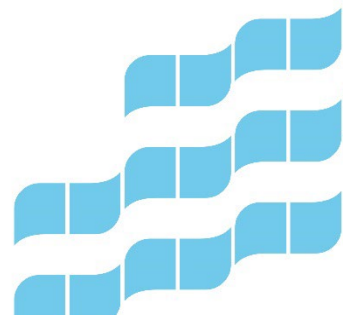
Riskienhallinnan toimenpiteitä on hyvä optimoida ja huomioida toimien tuloksellisuus siten, että siihen sijoitetut resurssit suhteutetaan tavoiteltaviin hyötyihin.

Konsernihallinto, palvelualueet, liikelaitokset, tytäryhtiöt ja säätiöt ylläpitävät ajantasaista riskiprofiilia toiminnastaan. Peruskaupungin ja liikelaitosten osalta riskiprofiili luodaan ja sitä ylläpidetään kaupungin riskienhallintajärjestelmässä.

Riskiarviointiprosessiin kuuluvat vaiheet (ISO31000):

- Analysoidaan toimintaympäristön muutoksia,
- Tunnistetaan toiminnan ja talouden tavoitteita uhkaavia riskejä,
- Arvioidaan kokonaisvaltaisesti riskien vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä,
- Ylläpidetään ajantasaista kuvausta merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallintakeinoista sekä
- Seurataan ja arvioidaan riskien hallinnan toimenpiteiden toteutumista ja tuloksellisuutta.

Toimintaympäristöä, olennaisia uhkatekijöitä ja mahdollisuuksia kartoitetaan ja arvioidaan aktiivisesti. Riskejä tunnistettaessa tavoitteena on tunnistaa tekijät, jotka voivat estää, haitata tai viivästyttää tavoitteiden saavuttamista. Samoin tunnistetaan myös mahdollisuuksien menettämisestä tai hyödyntämättä jättä-

misestä aiheutuvat riskit, joiden seurauksena voidaan menettää tilaisuus tuloksellisempaan ja tehokkaampaan toimintaan. Riskien tunnistamisessa voidaan hyödyntää Tampereen kaupungin riskimallia. Näin varmistetaan, että riskien tunnistamisessa huomioidaan eri yksiköissä tasapainoisesti kaikki johtamisen kannalta keskeiset riskialueet.

Riskianalyysin avulla luodaan perusta päätöksille siitä, mitä ja miten riskejä käsitellään. Riskianalyysissa riskien merkitys muodostuu riskien todennäköisyyden ja vaikutuksen tulona. Merkityksen arvioinnin tavoitteena on auttaa tekemään päätöksiä, mitä riskejä on tarpeen käsitellä ja mikä on käsittelyn tärkeysjärjestys.

Mitä suuremman arvon riskin merkitys saa, sitä tarkempaan tarkasteluun riski tulee nostaa. Riskejä käsiteltäessä päätetään riittävistä riskienhallintatoimenpiteistä, riskien omistajista, toimenpiteiden toteutusaikatauluista ja valvontavastuista. Tunnistettujen merkittävien riskien toimenpiteiden määrittely on johdon näkökulmasta keskeisin asia ennakoivassa riskienhallinnassa. Riskien hallinnan toimenpiteillä varmennetaan toiminnan tuloksellisuutta ja tavoitteiden saavuttamista.

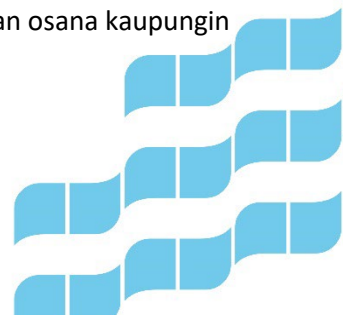
Riskienhallintakeinojen vaikuttavuus ja tehokkuus varmistetaan johdon aktiivisen seurannan ja katselmoinnin avulla. Käytännössä johto seuraa riskien hallintatoimenpiteiden toteutusta ja vastaa riskianalyysien päivittämisestä osana strategisen johtamisen ja toiminnan ja talouden prosessia.

3.2. Riskienhallinta osana johtamista ja hallintokulttuuria

Riskienhallinnan tilaa ja tuloksellisuutta seurataan ja arvioidaan säännönmukaisesti talousarviovuoden aikana ja sen tuloksellisuudesta raportoidaan osana tilinpäätöstä ja vuosisuunnitelmien raportointia. Riskienhallinta on myös osana kaupungin talousarviota. Kaupunkikonsernin riskienhallintaa kehitetään jatkuvasti siten, että pystytään aktiivisesti vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin, hallitsemaan olennaisiksi arvioituja riskejä ja suunnitelmallisesti hyödyntämään mahdollisuuksia. Riskienhallinnan toimenpitein varmistetaan myös se, että organisaation johdolla on käytettävissään tarpeellinen ja ajantasainen tieto merkittävistä riskeistä ja suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Ennakoiva ja tuloksellinen riskienhallinta on olennainen osa läpinäkyvää, laadukasta ja vastuullista päätöksentekoa ja johtamista.

3.3. Korruptiontorjunta, väärinkäytöksistä ilmoittaminen ja ilmoittajansuojelu

Tampereen kaupunki on sitoutunut vastustamaan väärinkäytöksiä ja korruptiota omassa toiminnassaan ja yhteistyössään kumppaneiden kanssa. Korruptioon ja väärinkäytöksiin liittyviä riskejä arvioidaan ja hallitaan osana kaupungin

riskienarviointiprosessia. Riskejä hallitaan ottamalla käyttöön tarvittaessa ennaltaehkäiseviä ja paljastavia valvontakäytäntöjä.

Sisäisen valvonnan järjestäminen edellyttää myös sitä, että kaupunki ja sen toimintayksiköt tarjoavat mahdollisuuden ilmoittaa havaituista rikkomuksista väärinkäytösten ilmoituskanavan ja muiden kanavien kautta. Ilmoittajansuojelua koskeva sääntely edellyttää, että rikkomuksista ilmoittavaan henkilöön ei saa kohdistaa vastatoimia. Väärinkäytösten ilmoituskanavan järjestämisen tärkein tavoite on ennaltaehkäistä väärinkäytöksiä ja edesauttaa rikkomusten selvittämistä.

4 Vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee kuntalain mukaan päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Kaupunginhallitus on velvollinen huolehtimaan kuntalain edellyttämällä tavalla kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus hyväksyy hallinto- ja johtamistapaa, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat sekä valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti.

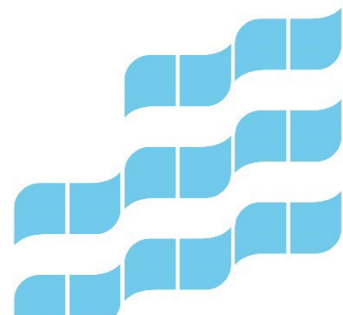
Konsernijohto vastaa kuntalain mukaisesti konsernivalvonnan järjestämisestä, ellei hallintosäännössä toisin määrätä. Konsernivalvonnalla arvioidaan konserniyhteisöjen toimintaa ja suoriutumista, taloudellisen aseman kehittymistä sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen noudattamisen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seuranta.

Pormestarin tehtävänä on vastata hyvän hallinto- ja johtamistavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä kaupunginhallituksen hyväksymien ohjeiden mukaisesti.

Sisäinen tarkastus toimii kaupunginhallituksen, pormestarin ja konsernijohtajan tukena ja raportoi arviointituloksistaan kaupunginhallitukselle.

Lautakunnat ja johtokunnat vastaavat tehtäväalueensa hyvän hallinto- ja johtamistavan toteutumisesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Konsernijohtaja, palvelualueiden johtajat, liikelaitosten johtajat ja muut johtavat viranhaltijat vastaavat hyvän hallinto- ja johtamistavan toteutumisesta sekä

sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta tehtävällä alueillaan. Lisäksi he vastaavat siihen liittyvästä raportoinnista toimielimille.

Henkilöstön velvollisuutena on toimia hyväksyttyjen tavoitteiden, määräysten ja ohjeiden mukaisesti, ylläpitää ja kehittää ammatillista osaamistaan sekä raportoida havaitsemistaan riskeistä ja epäkohdista esimiehilleen.

Konsernihallinnon riskienhallintatoiminnon tehtävänä on vastata riskienhallinnan koordinoinnista, ohjauksesta ja kehittämisestä.

Kaupunkikonsernin tytäryhtiöissä ja säätiöissä hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta lainsäädännön ja konserniohjeen mukaisesti.

5 Sisäisen tarkastuksen toiminta-ajatus ja tehtävät

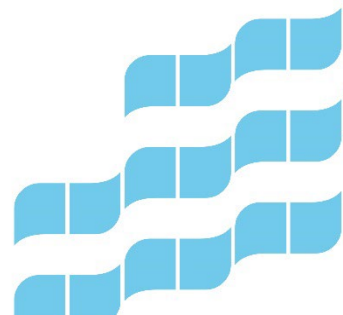
Sisäinen tarkastus on kaupunginhallituksen, pormestarin ja konsernijohtajan riskiperustainen, riippumaton ja objektiivinen arviointi- ja konsultointitoiminto. Sisäinen tarkastus tukee toiminnallaan organisaation kehittämistä ja tavoitteiden saavuttamista. Arvioinnit kohdistuvat koko organisaation toiminnan sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan, johtamis- ja hallintoprosesseihin sekä konsernivalvontaan. Sisäisen tarkastuksen riippumattomuuden turvaamiseksi sisäisellä tarkastuksella ei ole päätösvaltaa eikä toiminnallista vastuuta tarkastettavista toiminnoista.

6 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuuden arviointi ja raportointi

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa seurataan ja arvioidaan säännöllisesti talousarviovuoden aikana, ja sen tuloksellisuudesta raportoidaan osana tilinpäätöstä. Kuntalain mukaan kaupungin tilinpäätökseen kuuluvassa toimintakertomuksessa tulee antaa tiedot kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kaupunginhallitus hyväksyy kaupungin toimintakertomuksen osana sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan selonteon sekä arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä ja niiden hallinnasta. Lauta- ja johtokunnat hyväksyvät vastaavan selonteon sekä tiedot riskien hallinnasta.

Selonteko ja raportointi merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä pohjautuvat dokumentoituun itsearviointiin ja ne tulee käsitellä toimielimessä. Sisäinen tarkastus koordinoi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon raportoinnin valmistelua.

Toimintakertomuksessa on annettava myös konsernivalvonnan selonteko, jossa on esitettävä,

- miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty,
- onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja,
- miten konsernivalvontaa on tarkoitus kehittää.

7 Tilivelvollisuus, valvontavastuu ja johdon selonottovelvollisuus

Tilintarkastajan on kuntalain 123 §:n mukaan tarkastettava, onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti. Kuntalain mukaan tilintarkastuskertomuksessa on esitettävä tarkastuksen tulokset ja esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaananko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus.

Kuntalain mukaan tilivelvollisuus merkitsee sitä, että tilivelvollisen toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, häneen voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja häneltä voidaan evätä vastuuvapaus sekä omasta että alaisensa tekemisestä tai tekemättä jättämisestä.

Kuntalain tarkoittamia tilivelvollisia Tampereella ovat muun muassa kaupungin hallituksen jäsenet, lautakuntien jäsenet, johtokuntien jäsenet, toimikuntien jäsenet, kaupungin muiden toimielinten jäsenet, pormestari, apulaispormestarit, konsernijohtaja, konserniyksiköiden johtajat, liikelaitosten toimitusjohtajat, palvelualueiden johtajat, palveluryhmien johtajat sekä toimielinten esittelijät.

Tilivelvollisella on vastuu johtamansa toiminnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä niiden jatkuvasta ylläpidosta ja tuloksellisuudesta. Ylimmällä johdolla, etenkin tilivelvollisella johdolla, on erityinen vastuu ja velvoite toimia hyvän hallinto- ja johtamistavan ja eettisten periaatteiden mukaisesti sekä puuttua toiminnassa ilmeneviin poikkeamiin. Johdolla on aktiivinen selonottovelvollisuus vastuullaan olevasta toiminnasta. Tilivelvollisuusaseman puuttuminen ei vapauta esimiestä alaistensa toiminnan valvontavastuusta.

8 Tampereen kaupungin vakuuttamisen periaatteet

8.1. Johdanto

Vakuuttamisen periaatteiden määrittäminen on tärkeä osa Tampereen kaupungin riskienhallinnan kehittämistä. Nämä vakuutuslinjaukset määrittelevät vakuuttamisen roolit, vastuut ja toimintatavat Tampereen kaupungissa. Kaupungin vakuuttaminen koskee mm. kaupungin henkilöstöä, palveluiden käyttäjiä,

omaisuutta ja erilaisia vastuita. Yleisesti tavoitteena on ohjata vakuuttamista keskitetysti ja varmistaa, että vakuuttaminen toimii kassavirtaa ja tulosta tasoitavana keinona vahingon satuttua. Kaupungin omalle vahinkorahastolle, joka toimii vakuuttamisen tavoin, on laadittu erilliset kaupungin vahinkorahaston säännöt.

Kaupungin riskienhallinnan ohjeissa korostetaan riskeiltä suojautumista ennalta ehkäisevin toimenpitein. Vakuuttaminen on yksi keino hallita riskiä. Se ei itsessään estä eikä rajoita vahinkotapahtumia, vaan ainoastaan pienentää näiden taloudellisia vaikutuksia. Osa vakuutettavasta riskistä jää aina organisaation kannettavaksi joko omavastuu-, ehtorajoitus- tai kustannustehokkuussyistä. Vahingoista syntyy lähes aina myös välillisiä kustannuksia, joita vakuutus ei korvaa. Siksi on tärkeää, että riskejä hallitaan organisaation eri tahoilla osana normaalia toimintaa ja johtamisen prosesseja. Vakuuttaminen onkin ymmärrettävä sel-laiseksi täydentäväksi osaksi kaupungin muuta riskienhallintaa, joka kohdistuu vain kaupungin olennaisimpiin vakuuttamiskelpoisiin riskeihin.

8.2. Vastuut ja roolit vakuuttamisessa

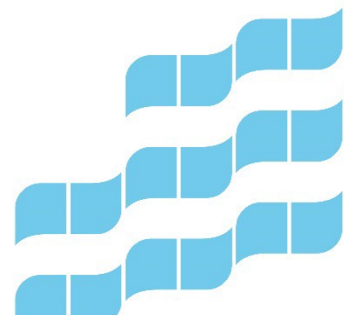
Kaupungin hallintosäännön mukaan konsernijohtaja päättää kaupungin vakuuttamisen yleisistä perusteista. Konsernihallinnon toimintasäännön mukaan strategia- ja kehittämissyksikkö vastaa vakuutustoiminnan kehittämisestä, koordinoinnista ja meklariyhteistyöstä.

Kaupungin strategia- ja kehittämissyksikkö ohjaa, koordinoi ja kehittää kaupungin vakuuttamista keskitetysti. Vakuuttamiseen kuuluvia tehtäviä ovat mm. vakuutusturvan ylläpitäminen, uudistaminen ja kehittäminen yhteistyössä kaupungin vakuutusmeklarin kanssa, meklaripalvelun laadun arviointi ja palvelun kilpailuttaminen sopimuksen mukaisesti, kaupungin vakuutusratkaisujen suunnittelu, ohjaus ja vakuutuskokonaisuuksien kilpailuttaminen, toimintayksiköiden vakuutuskoulutukset sekä neuvonta ja ohjaus vakuutusasioissa. Strategia- ja kehittämissyksikkö edistää osaltaan vakuutus-/vahinkoriskien hallintaa yhdessä kaupungin palvelualueiden, liikelaitosten ja toimintayksiköiden kanssa.

Vastuu vakuuttamisen periaatteiden noudattamisesta on kaikilla kaupungin palvelualueilla, liikelaitoksilla ja toimintayksiköillä.

Kaupungin palvelualueilla ja tarvittavissa toimintayksiköissä sekä liikelaitoksissa tulee olla nimetyt vakuutusyhteyshenkilöt, jotka ensisijaisesti avustavat omaa palvelualueitaan ja yksiköitään vakuutusrutiineissa.

Palvelualueet ja toimintayksiköt vastaavat mm. siitä, että

- riskienhallinnan ja vakuuttamisen periaatteiden sisältö ja vakuutusturvien pääkohdat ovat oman organisaation tiedossa ja että
- vakuutusmeklari ja riskienhallintapäällikkö ja/tai vakuutusyhtiö saavat käytettäväkseen kaikki vakuuttamiseen ja vakuutusten uudistamiseen tarvittavat tiedot, ja
- vakuutusturvan kannalta merkittävistä toiminnan muutoksista ja mahdollisista vakuutustarpeista tiedotetaan ja käydään vuoropuhelua riskienhallintapäällikön ja vakuutusmeklarin kanssa.

On tärkeää, että palvelualueet ja yksiköt seuraavat myös omalta osaltaan vahinkokehitystä ja huolehtivat korjaavista toimenpiteistä vahinkojen ennalta ehkäisemiseksi.

Vahinkojen käsittely

Vakuutettu taho/henkilö ilmoittaa kaupungin intra-sivuston ohjeiden tai vakuutusyhtiön internet-sivuston ohjeita noudattaen sähköisesti vahingosta suoraan vakuutusyhtiölle, joka käsittelee vahingot vahingonkärtsineiden ja asian parhaiten tuntevien kaupungin yhteyshenkilöiden kanssa. Vakuutusmeklarin asiantuntemusta voidaan hyödyntää vahinkoasioissa. Vakuutusmeklarin tehtäviin kuuluu toimiminen kaupungin vakuutus- ja vahinkoasioiden asiantuntijana.

8.3. Vakuuttamisen pääperiaatteet ja linjaukset

Vakuutettavat riskit

Tampereen kaupungin toimintayksiköiden riskikartoitusten mukaan vakuutettavia riskejä ovat:

- henkilöriskit, jotka toteutuessaan vaarantavat työntekijöiden, asiakkaiden, kuntalaisten ja/tai muiden terveyttä tai henkeä (esim. tapaturmat),
- omaisuusriskit, jotka toteutuessaan kohdistuvat kaupunkikonsernin omaisuuteen ja voivat aiheuttaa häiriöitä toiminnassa (esim. käyttöomaisuuden tuhoutuminen)
- vastuuriskit, jotka toteutuvat vahingonkorvausvelvollisuuden kautta korvausvastuuna toiselle aiheutetusta vahingosta (esim. joku loukkaantuu kaupungin laiminlyönnin vuoksi).

Keskitetty vakuutushallinto

Kaupungin kaikkea vakuuttamista ohjataan ja johdetaan kaupungin konsernihallinnosta käsin. Kaupunkia koskevat vakuutusratkaisut suunnitellaan, kilpailutetaan, saatetaan voimaan ja kokonaisuutta ylläpidetään keskitetysti konsernihallinnon strategia- ja kehittämisyksikössä. Näin noudatetaan yhtenäisiä käytäntöjä

samankaltaisissa tilanteissa, estetään päällekkäistä vakuuttamista, estetään tahattomien vakuutusturva-aukkojen syntymistä sekä varmistetaan kaupungin skaalaetujen toteutuminen myös vakuutusmaksujen osalta.

Vakuutukset järjestetään pääsääntöisesti kaupunkitasoisen riskinsietokyvyn mukaan laajoina kokonaisuuksina, kaupungin laajuisin sopimuksin. Kaupungin samankaltainen toiminta vakuutetaan yhdenmukaisesti.

Lakisääteiset ja vapaaehtoiset vakuutukset

Lakisääteiset vakuutusvelvoitteet täytetään aina.

Henkilöriskit vakuutetaan vapaaehtoisin vakuutuksin siten, että vakuuttamisella tuetaan kaupungin tahtoa pitää huolta työntekijöiden ja kuntalaisten terveydestä ja turvallisuudesta. Erilaisiin kaupungin järjestämiin palveluihin, ryhmiin ja toimintoihin kuuluvat henkilöryhmät vakuutetaan mahdollisimman yhdenmukaisesti.

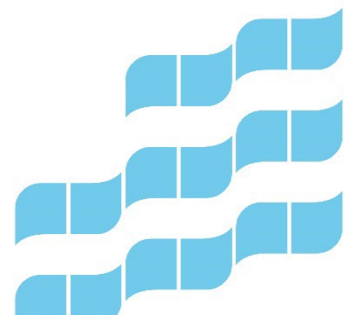
Erittäin suuret ja toteutuessaan talouden tasapainoon vaikuttaviksi arvioidut omaisuusriskit vakuutetaan aina kun se on mahdollista. Pienehköjä omaisuusriskejä ei vakuuteta ilman erityistä syytä. Kaupungilla on myös vahinkorahasto, josta korvataan kaupungille aiheutuneita kertaluonteisia vahinkoja tai vastuita, joita ei vakuutuksin ole katettu. Vahinkorahastosta korvattavien korvausten omavastuu on 10 000 euroa vahinkoa kohden.

Vastuuriskit toisin sanoen toiselle tuottamuksellisesti aiheutetut henkilö-, esine- ja taloudelliset vahingot, vakuutetaan mahdollisuuksien mukaan koko kaupungin kattavasti niin laajoin vakuutusehdoin, kuin markkinoilta on taloudellisesti järkevällä hintatasolla saatavissa.

Vakuutusmäärät ja vakuutusten omavastuut

Lakisääteisten vakuutusten vakuutusmäärät, korvausten ylärajat, on laeissa ja muissa määritetty. Vapaaehtoisten henkilö-, omaisuus- ja vastuuvakuutusten vakuutusmäärät arvioidaan kaupunkikonsernin riskinsietokyky, vakuutuslaji sekä hyvä vakuutustapa huomioon ottaen.

Organisaation riskinsietokyky ja -halu, sen maksukyky ja vakavaraisuus ohjaavat omavastuukäytäntöjä. Tampereen kaupungin taloudellinen vakavaraisuus ja riskinkantokyky puoltavat korkeiden omavastuiden käyttämistä, mikä myös tulee osaltaan ennalta ehkäisevää ja huolehtivaa riskienhallintakulttuuria ja vastaa yleistä suurten organisaatioiden hyvää vakuuttamistapaa. Omaisuuteen kohdistuvissa vahingoissa omavastuutasot on määritelty suhteellisen korkeiksi.

Sekä lakisääteisessä että vapaaehtoisessa henkilövakuuttamisessa omavastuut ovat tyypillisesti kuitenkin hyvin alhaiset sekä suuren vahinkotiheyden että vahinkokäsittelyn käytäntöjen toimivuuden vuoksi.

Vakuutusyhtiöiden valitseminen

Vakuutusyhtiöt myyvät yhtiönsä vakuutustuotteita ja samalla ottavat vakuutettavan riskin tai osan siitä kantaakseen. Vahingon sattuessa vakuutusyhtiö selvittää korvausvelvollisuutensa, tarkastaa vahingon tarvittaessa ja maksaa korvauksen vakuutusehtojen mukaisesti. Vakuutusyhtiöt tarjoavat myös vahinkoriskien hallintapalveluita kuten koulutusta ja teknisiä riskiselvityksiä vakuutettavista kohteista.

Tampereen kaupungin käyttämien vakuutusyhtiöiden tulee olla taloudellisesti vakavaraisia, hyvämaineisia ja niiden on kyettävä antamaan suurasiakaspalvelua sekä riittävää palvelua mahdollisen verkoston kautta myös ulkomailla esim. työtai opintomatalla oleville Tampereen vakuutetuille. Kaupunki edellyttää myös, että vakuutusyhtiöllä on toimiva sähköinen asiointijärjestelmä.

Muiden yhteistyökumppaneiden käyttäminen

Vakuutusten kilpailuttamisessa, hankinnassa ja hoidossa on mahdollista käyttää vakuutusmeklaria asiantuntijana. Vakuutusmeklari toimii vakuutusyhtiöstä riippumattomana asiakkaan valtuuttamana edustajana vakuutus- ja vahinkoasioissa.

